

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.952/2019/13.

A tanács tagjai: Dr. Szabó Klára a tanács elnöke, Dr. Madarász Anna előadó bíró, Dr. Magosi Szilvia bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Dr. Botos Tibor ügyvéd

Az I. rendű alperes: I.rendű alperes neve

Az I. rendű alperes képviselője: Óvári és Társa Ügyvédi Iroda, ügyintéző: Dr. Óvári Győző ügyvéd)

A II. rendű alperes:

A II. rendű alperes képviselője: Balla és Gelányi Ügyvédi Iroda ügyintéző: Dr. Balla Gábor ügyvéd)

A III. rendű alperes: III.rendű alperes neve

A III. rendű alperes képviselője: Dr. Geréb Marianna ügyvéd

A per tárgya: megbízási díj

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.324/2018/6-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Fővárosi Törvényszék 31.P.23.175/2017/20.

Rendelkező rész

- A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.
- Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. és II. rendű alperesnek személyenként 635.000 (hatszázharmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget és az államnak külön felhívásra 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2004. november 24. napján a felperes mint megbízott cégcsoportra vonatkozó átalánydíjas keretmegbízási szerződést kötött több gazdasági társasággal mint megbízóval, köztük a H.G.Ü. Kft.-vel (a továbbiakban: H.G. Kft.) és az érdekeltségébe tartozó T.B.B.Kft.-vel (a továbbiakban: T. Kft.) ügyvédi tevékenység ellátására. A szerződésben a megbízók egyetemleges kötelezettséget vállaltak a felperes számláinak megfizetésére.

- [2] A T. Kft.-ben az I. rendű alperes 60%, a II. rendű alperes 30%, a III. rendű alperes 10% üzletrész tulajdonosa volt. A 2007. június 25. napján kelt szerződésekkel az I. és II. rendű alperes a T. Kft.-ben meglevő üzletrészét 31.440.000, illetve 15.720.000 forint vételár ellenében átruházta a perben nem álló e-Sz. Zrt.-re. Mindkét szerződés a 8. pontjában tartalmazta, hogy az eladó szavatosságot vállal a vevő felé azért, hogy a társasággal szemben megismert követeléseken kívül további követelések nem állnak fenn; amennyiben a társasággal szemben olyan követelést támasztanak, ami az adásvételt megelőzően keletkezett cselekményből vagy jogviszonyból ered, ezért a tartozásért mint eladók jótállnak, és azt kötelesek a társaság helyett kiegyenlíteni.
- [3] 2008. május 30. napján az e-Sz. Zrt. a T. Kft.-ben megszerzett 90% üzletrészét átruházta az I. Kft.-re. Az eladó szavatosságot vállalt, hogy a társasággal szemben a megismert követeléseken kívül további követelések nem állnak fenn.
- [4] Felperes a megbízási szerződés alapján a cégcsoportnak 2007 júniusát, vagyis az I. és II. rendű alperes üzletrésztulajdonának átruházását követően is végzett munkát. A részére ki nem fizetett ügyvédi munkadíjat megkísérelte behajtani, és ennek érdekében pert indított a H.G. Kft. „cs.a.”-val, és a T. Kft.-vel szemben is.
- [5] Felperes a munkadíja kifizetése érdekében többször tárgyalt az alperesekkel. A 2008-ban folytatott egyeztetés során a fennálló tartozás összegét szóban 17.000.000 forintban fogadta el, de írásban ezt nem rögzítették.
- [6] A T. Kft. többségi tulajdonosa képviselőjében B. tájékoztatta a felperest az alperesek üzletrészátruházási szerződéseiről, és azt kérte, hogy a felperes a T. Kft. tartozását a volt tulajdonosoktól követelje.
- [7] B. I. a T. Borház Kft. átruházásával kapcsolatban tartozott még 13.000.000 forint értékű borral az alpereseknek, és megállapodott velük, hogy a 13.000.000 forintot az alperesek helyett a felperesnek fizeti meg, és ezzel az alperesek felé fennálló tartozása megszűnik.
- [8] 2011. augusztus 11. napján két megállapodás jött létre. Az egyik a felperes és a T. Kft. között, amelynek 7. pontjában a szerződő felek rögzítették, hogy a kft. az üzletrészátruházási szerződések 8. pontjának utolsó mondata alapján feljogosítja a felperest, hogy a T. Kft.-vel szemben a többi megbízóval egyetemleges kötelezettségre tekintettel fennálló teljes tőkekövetelését – annak járulékaival együtt – az I., II. és III. rendű alperesekkel, a volt tulajdonosokkal szemben közvetlenül érvényesítse. A felperes e megállapodásban lemondott arról, hogy az ügyvédi megbízási szerződésből eredő követelését a kft.-vel szemben érvényesítse és vállalta, hogy a megbízási díja érdekében indított perben a kft.-vel szembeni keresetétől eláll.
- [9] E megállapodás aláírásakor B.I. a felperesi képviselőnek átadott 13.000.000 forintot, amiről számlát, nyugtát, bizonylatot nem kapott, és a T. Kft. is közel 1.000.000 forintot fizetett a felperesnek.
- [10] A 2011. augusztus 11. napján a felperes és az I-II. rendű alperes között létrejött másik megállapodásban a felek rögzítették az előzményeket, így azt, hogy 2004. november 24. napján ügyvédi megbízási szerződés jött létre, amiben a T. Kft. is megbízóként szerepelt; a felperes a rábízott jogi munkát elvégezte; a felperes a H.G. Kft. „cs.a.” alperessel szemben a Fővárosi Bíróságon keresetet nyújtott be, a keresetet felemelte 80.302.786 forintra, és kiterjesztette a T. Kft.-re, valamint a megbízási szerződésben megbízó félként résztvevő egyéb gazdasági társaságokra. A per a megállapodás aláírásakor a Fővárosi Bíróság előtt 26.P.24.252/2010. számon volt folyamatban.

- [11] A megállapodás 1. pontjában az okiratot aláíró felek tényként rögzítették, hogy I. és II. rendű alperes a T. Kft.-ben lévő üzletrészt áttruházta az Sz. Zrt.-re, majd az Sz.Zrt. áttruházta az üzletrészt az I. Kft.-re. Az üzletrész-adásvételi szerződések megkötésekor az I. és II. rendű alperes nem tájékoztatta vevőt az ügyvédi megbízási szerződésről, erről a T. Kft. ügyvezetője sem adott tájékoztatást. A felperesnek a T. Kft.-vel szemben – egyetemleges felelősség alapján – támasztott követelésének tényleges kötelezettjei az ügyvédi megbízási szerződést aláíró felek. A megállapodás 2. pontjában az I. és II. rendű alperes elismerte, hogy a felperes a rábízott munkát elvégezte, a munkával szemben a megbízók kifogást nem emeltek, az elvégzett munkáért a felperes a díjazását nem kapta meg teljes mértékben. A megállapodás 3. pontja szerint felek a felperesnek ki nem fizetett díjakról a jövőben együttműködve egyeztetnek. Az I. és II. rendű alperes vállalta, hogy a felperesnek ki nem fizetett díjakat a tulajdoni hányaduk arányában rendezik, ennek érdekében egymással tárgyalnak, és a jogvitát peren kívül legkésőbb 2011. október 30. napjáig rendezik. A megállapodás 4. pontjában ezekre tekintettel a felperes feltétlenül és visszavonhatatlanul lemondott arról, hogy az ügyvédi megbízási szerződésből eredő követelését a T. Kft.-vel szemben érvényesítse. A megállapodást a T. Kft. és az I. Kft. is záradékkal látta el, ami szerint az előzményi részben és az 1. pontban foglaltak megfelelnek a valóságnak.
- [12] A 2011. augusztus 11. napján kelt – a felperes és I-II. rendű alperes közötti – megállapodást B.K.A. ügyvéd (a továbbiakban: okiratszerkesztő ügyvéd) készítette a felperes megbízásából, utasításai szerint. Feladata az volt, hogy a felperes által közölt szerződési feltételeket rögzítse. Az okiratszerkesztő ügyvéd az I. rendű alperessel nem tárgyalt, nem egyeztetett, a megállapodás szövegét az I. rendű alperes nevében is eljáró II. rendű alperessel történt egyeztetés és az általa kért módosítások figyelembevételével fogalmazta meg.
- [13] A Fővárosi Törvényszék 2016. február 18. napján meghozott 5.P.24.252/2010/115. számú ítéletével kötelezte a H.G. Kft. „f.a.” társaságot, hogy fizessen meg tizenöt napon belül a felperesnek megbízási díj címén 77.493.804 forintot, ennek 2010. április 8. napjától számított kamatait. A felperes fellebbezését követően a Fővárosi Ítéltábla 2016. július 5. napján meghozott 4.Pf.20.547/2016/4. számú ítéletével a marasztalás összegét 101.493.804 forintra és kamataira felemelte.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [14] A felperes keresetében 104.604.934 forint megfizetésére kérte egyetemlegesen kötelezni az alpereseket elsődlegesen megbízási díj, másodlagosan a tartozásátvállaló nyilatkozatuk alapján. Harmadlagosan ezen összeg megfizetését az I. és II. rendű alperes tulajdoni hányada arányában kérte.
- [15] A kereset szerint a megbízási keretszerződésben szereplő díjfizetési kötelezettségnek a megbízók nem tettek eleget. Az alperesek a 2011. augusztus 11-i megállapodásban foglaltakat sem teljesítették az ott megjelölt határidőig. Jogerős ítélet állapította meg, hogy a felperesi tevékenység ellenértéke a keresetben megjelölt összeg, azonban az a H.G. Kft. felszámolásából nem térült meg. Álláspontja szerint a 2018. augusztus 11-i megállapodás alapján a T. Kft. tartozását az I. és II. rendű alperes köteles megfizetni. E megállapodás tartozásátvállalásnak minősül, amit a felperes mint jogosult elfogadott.
- [16] Az alperesi védekezés ismeretében állította, az alperesek felelőssége az üzletrész-adásvételi szerződésekben vállalt kötelezettségük miatt áll fenn. Tagadta, hogy az alperesek általuk állított tévedését ő okozta volna, és nem is tévesztette meg őket.

- [17] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Vitatták a felperes keresetességi jogát. A T. Kft.-nek nem volt joga a felperest az alperesekkel szembeni közvetlen fellépésre feljogosítani. A tartozásátvállalást a kötelezettel (T. Kft.) kellett volna megkötni. A kötelezettségvállalást jótállásnak tekintve, annak a jogosultja az Sz. Zrt. lenne. A felperes és az alperesek közötti 2011. augusztus 11-i megállapodás nem tartozásátvállalás, nem felel meg a régi Ptk. 332. § (1) bekezdésében foglaltaknak, mert nem a tartozás kötelezettje és az átvállalók között jött létre. Nem minősül tartozáselismerésnek (rég. Ptk. 242. §) sem, mert összességében nem tartalmazza a tartozást, annak meghatározását egy későbbi egyeztetésre utalta. Ez azt jelenti, hogy a megállapodás megkötésekor az összesség még vitás volt. A felperes utóbb az általa állított munkavégzés megtörténtét nem tudta igazolni, ezért nem jött létre a tényleges megállapodás. Hivatkoztak arra is, hogy az aláíráskor őket a felperes megtévesztette. Utóbb a megállapodást tévedés címén kifogás útján megtámadták. Állították, hogy nem állt szándékukban a T. Kft. tartozását sem elvállalni, sem átvállalni. A megállapodásban csak egyeztetésről nyilatkoztak, és az csak addig az időpontig felmerült és ki nem fizetett díjakra vonatkozott, ameddig a tulajdonosi jogaik fennálltak. E vállalást kizárólag a felperestől kapott téves tájékoztatás alapján tették. Vitatták a kereset összességét is.

Az első- és másodfokú ítélet

- [18] Az elsőfokú bíróság megismételt eljárás keretében meghozott ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg tizenöt napon belül az I. és II. rendű alperesnek külön-külön 4.227.148-4.227.148 forint perköltséget, az államnak felhívásra 1.500.000 forint eljárási illetéket.
- [19] Utalt a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.628/2017/7-II. számú részítéletére, amire tekintettel az elsődleges és a III. rendű alperessel szembeni keresetet elutasító rendelkezés jogerőre emelkedett. A másodfokú bíróság azonban a másodlagos és harmadlagos kereset tárgyában az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.
- [20] Ismertette a régi Ptk. 205. § (1), (2) és (3) bekezdését. Megállapította, hogy a 2011. augusztus 11. napján a felperes, az I. és II. rendű alperes között létrejött megállapodás atipikus jellegű. A szerződés 3. pontjában az I. és II. rendű alperes azt vállalta, hogy egyeztetnek, és a felperes részére ki nem fizetett díjakat a tulajdoni hányaduk arányában rendezik, ennek érdekében egymással tárgyalnak és a jogvitát peren kívül megoldják. A megállapodás nem minősül sem tartozáselismerésnek (rég. Ptk. 242. §), sem tartozásátvállalásnak (rég. Ptk. 332. §), sem teljesítésre vonatkozó egyértelmű kötelezettségvállalásnak. Nem tartalmazza ugyanis a kötelezettségvállalás lényeges tartalmi elemeit: mikor, mettől-meddig terjedő időben keletkezett, pontosan milyen összegű ki nem fizetett díjra vonatkozik, nem tartalmaz a pénzfizetésre kifejezett kötelezettségvállalást. E szerződési pont nem szól arról, miként történik meg a ki nem fizetett díjak rendezése. A megállapodás szándéknyilatkozatnak tekinthető.
- [21] Az I. és II. rendű alperes e megállapodást illetően megtámadási kifogással élt [rég. Ptk. 235. § (1), 236. § (3) bekezdése]. Az elsőfokú bíróság szerint eredményesen hivatkoztak arra, hogy a megállapodás aláírásakor lényeges körülmény tekintetében tévedésben voltak [rég. Ptk. 210. § (1) bekezdés], és az eredményes megtámadásra tekintettel a megállapodást úgy kell tekinteni, mintha az létre sem jött volna.
- [22] A felperes a 2004. évi ügyvédi megbízási szerződés alapján őt illető munkadíjak kifizetése érdekében tárgyalta az I. és II. rendű alperessel is, és az igénye érvényesítése érdekében a H.G.

Kft.-vel és a T. Kft.-vel szemben pert indított. A felperes a T. Kft. új tulajdonosától, B.I. szerzett tudomást az alperesek üzletrész átruházására vonatkozó szerződéseiről, a kft. új tulajdonosa azonban azt kérte tőle, hogy a követelését a volt tulajdonosokkal szemben érvényesítse. A felperes nyilatkozata szerint a perrel érintett megállapodás tartalmát a II. rendű alperessel egyeztette. Az I. rendű alperes pedig akként nyilatkozott, hogyha a II. rendű alperes a megállapodást elfogadja, akkor azt ő is el fogja fogadni. A felperes az I. és II. rendű alperessel kötött megállapodásra tekintettel mondott le a T. Kft.-vel szembeni követelés érvényesítéséről. A kft. új tulajdonosának tanúvallomása szerint az alperesek elfogadták, hogy az üzletrész-adásvételi szerződésük alapján helyt kell állniuk a felperes felé fennálló tartozásért.

- [23] A lefolytatott tanúbizonyítás eredményeként az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I. és II. rendű alperes a megállapodást azért írta alá, mert a kft. új tulajdonosától és a felperestől is úgy tudták, tőlük azt a tájékoztatást kapták, és ezért abban a téves feltevésben voltak, hogy a T. Kft.-nek a felperes felé fennálló tartozásáért őket helytállási kötelezettség terheli. Az okiratszerkesztő ügyvéd is ennek tudatában, erre vonatkozó információ alapján járt el. Az alpereseknek nem volt szerződéskötési akarata arra, hogy a T. Kft. tartozását más egyéb okból átvállalják, vagy más okból arra tartozáselismerő, tartozáselvállaló nyilatkozatot tegyenek, és konkrét fizetési kötelezettségvállalást tartalmazó szerződéses nyilatkozatot sem kívántak tenni. Alperesek a felperes felé történő helytállási kötelezettségük, azaz lényeges körülményt illetően tévedésben voltak, enélkül nem vagy más tartalommal tettek volna nyilatkozatot. A tévedésüket a felperes (is) okozta vagy felismerhette (kellő gondossággal történő eljárása esetén felismerhette volna). Emiatt találta az elsőfokú bíróság alaposnak az I. és II. rendű alperes tévedésre alapított megtámadási kifogását.
- [24] Az alperesek régi Ptk. 210. § (2) bekezdése szerinti jogi tévedésen alapuló hivatkozását – annak feltételei hiányában – az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak.
- [25] Nem fogadta el azt a felperesi hivatkozást, hogy alpereseket nem ő tájékoztatta a követelése jogalapjáról, és az alperesek nem voltak tévedésben. Ennek ugyanis ellentmond a felperes megbízásából eljáró ügyvéd tanúvallomása, az alperesek következetes nyilatkozatai, a kft. új tulajdonosának tanúvallomása és a megállapodás megszövegezése is.
- [26] Mivel az elsőfokú bíróság szerint a 2011. augusztus 11.-i megállapodás érvénytelen, abból jogok és kötelezettségek nem keletkeztek, ezért a keresetet elutasította.
- [27] Az ítélettel szemben a felperes fellebbezett.
- [28] A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alperesnek személyenként 1.270.000 forint másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak külön felhívásra 2.500.000 forint fellebbezési illetéket.
- [29] Megállapította, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság maradéktalanul eleget tett a 6.Pf.20.628/2017/7-II. számú részítéletben előírt kötelezettségeknek. Teljesítette a régi Pp. 221. § (1) bekezdésében előírt indokolási kötelezettségét is. Kiemelte, hogy az elsőfokú ítélet indokolásának hiányossága rendszerint orvosolható a másodfokú eljárásban, és csak kivételesen adhat alapot a hatályon kívül helyezésre akkor, ha egyáltalán nem állapítható meg az elsőfokú bíróság érdemi döntésének indoka. A másodfokú bíróság az elsőfokú eljárásban nem észlelt olyan lényeges eljárási szabálysértést, ami szükségessé tette volna az elsőfokú tárgyalás megismétlését, ez okból az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. A jogvita eldöntéséhez

szükséges bizonyítékok rendelkezésre álltak, ezért a másodfokú bíróság a bizonyítási eljárás kiegészítése céljából sem találta indokoltnak az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését [régi Pp. 252. § (2), (3) bekezdés].

- [30] A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az érdemi döntéssel is egyetértett, az indokokat azonban kiegészítette és pontosította.
- [31] A felperes a megismételt eljárásban a keresetét az I. és II. rendű alperessel megkötött 2011. augusztus 11-i megállapodásra alapította.
- [32] Az I. és II. rendű alperes e megállapodás érvénytelenségét állította tévedés miatt. A másodfokú bíróság kifejtette: ha az üzletrész-adásvételi szerződések, valamint a felperes és a T. Kft. között létrejött megállapodás jogi következményeit az I. és II. rendű alperes tévesen mérte fel, és tévesen feltételezték, hogy az üzletrész-adásvételi szerződések, valamint a felperes és a T. Kft. között létrejött megállapodás alapján fizetési kötelezettségük áll fenn a felperessel szemben, akkor ez a tévedés nem ténybeli, hanem jogi tévedés volt. Az elsőfokú bíróság régi Ptk. 210. § (1) és (3) bekezdésére alapított döntését ezért megalapozatlannak tartotta. A felperes, az I. és II. rendű alperes nem kapott munkakörében eljáró jogi szakértőtől együttesen jogszabály tartalmára vonatkozó téves tájékoztatást, ezért az eredményes megtámadás régi Ptk. 210. § (2) bekezdésében meghatározott feltételei nem állnak fenn, a tévedésre alapított megtámadás nem alapos.
- [33] A megállapodásban az I. és II. rendű alperes azt vállalta, hogy a felperesnek ki nem fizetett díjakról egyeztetnek, a T. Kft. felperessel szemben fennálló tartozását a tulajdoni hányaduk arányában rendezik, ennek érdekében tárgyalnak a felperessel, és a jogvitát 2011. október 30-ig peren kívül rendezik. A szerződési feltétel régi Ptk. 207. § (1) bekezdése szerinti értelmezése során abból kell kiindulni, hogy sem a feltétel, sem a megállapodás más pontja nem tartalmaz összekszerűen meghatározott, kifejezetten pénz megfizetésére irányuló kötelezettségvállalást. Ilyen kötelezettségvállalás hiányában a megállapodás nem tekinthető sem tartozáselismerésnek, sem tartozáselvállalásnak.
- [34] Az okiratszerkesztő ügyvéd a tanúvallomásában úgy nyilatkozott, hogy az I. és II. rendű alperes kifejezetten elzárkózott az összekszerűen megjelölt kötelezettségvállalás elől, mert vitatták a felperes követelésének összegét. Ez a körülmény magyarázatot ad az I. és II. rendű alperes kötelezettségének a megállapodásban való megfogalmazására. Ebből viszont alappal lehet arra következtetni, hogy a felek szándéka a megállapodás megkötésével nem meghatározott pénzösszeg megfizetésére irányuló kötelezettség keletkeztetése volt, a tartozás rendezésén nem meghatározott pénzösszeg megfizetését kell érteni. Ezt az értelmezést megerősíti a felperes által csatolt (18/F/3.) nyilatkozat is. A tartozás rendezése nem feltétlenül és szükségszerűen pénzbeli teljesítést jelent. Teljesen okszerűtlen lenne a további tárgyalásokra vonatkozó kötelezettségvállalás, ha a megállapodás önmagában konkrét fizetési kötelezettséget keletkeztetne. Az I. és II. rendű alperes kötelezettségvállalása legfeljebb arra vonatkozó szándéknyilatkozatként értelmezhető, hogy ha a további tárgyalások eredményeként sikerül megegyezniük a tartozás összegében, akkor azt kiegyenlítik. A felek között azonban nem jött létre a tartozás összegére vonatkozó megegyezés, így az I. és II. rendű alperes teljesítési kötelezettsége nem állhatott be, pénz megfizetésére nem kötelezhetők.
- [35] A felperes a fellebbezésében külön támadta az alperesek javára megítélt elsőfokú perköltség összegét. A per tárgyának értékére figyelemmel a másodfokú bíróság nem találta indokoltnak az I. és II. rendű alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség további csökkentését, mert a 32/2003.

(VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. § (1) bekezdésén alapuló kérelemhez képest a munkadíj összegét az elsőfokú bíróság jelentősen mérsékelte.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [36] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozattal elsődlegesen egyetemesen, másodlagosan a tulajdoni hányaduk arányában kérte az alperesek 104.604.934 forintban való marasztalását. Harmadlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [37] Megsértett jogszabályi rendelkezésként a régi Pp. 3. § (2), 82. § (2), 206. § (1), 221. § (1), 252. § (3) bekezdését, a régi Ptk. 4. § (1), (4), 5. § (1), (2) bekezdését, 6. §-át, 198. § (1), 200. § (1), 205. § (1), (2), (3), 207. § (1), 208. § (1), (3), 216. § (1), 332. § (1) és (2) bekezdését jelölte meg.
- [38] Az elsőfokú bíróság a keresetet a 2011. augusztus 11. napján létrejött megállapodás érvénytelensége miatt utasította el. A másodfokú bíróság az érvénytelenségre vonatkozó ítéleti megállapítást nem fogadta el, ennek ellenére minősítette a fellebbezést alaptalannak: ugyanazt a jogkövetkezményt alkalmazta egy általa is érvényesnek tartott szerződésre, mint egy érvénytelenre.
- [39] A felperes álláspontja szerint a megállapodás tartalmilag a régi Ptk. 332. §-ában szabályozott tartozásátvállalásnak minősül. A felek megállapodtak, hogy a T. Kft.-től követelt, a felperes részére ki nem fizetett megbízási díjakat az I. és II. rendű alperes rendezi. Ehhez a jogosult hozzájárult. A megállapodás Előzmények I. pontja megjelöli az alapjogviszonyt. A 3. bekezdés tartalmilag teljesítésigazolásnak minősül, amit aláírásával mind a tartozásátvállalók, mind a kötelezett elfogadott. Az Előzmények részben szerepelt a szerződés aláírásakor fennálló, ki nem fizetett munkadíj számszerűleg meghatározva: 80.302.786 forint és késedelmi kamatai. Ilyen előzményeket és ténymegállapításokat követően jelentették ki az alperesek, vállalják, hogy a felperes részére ki nem fizetett ügyvédi díjakat tulajdoni hányaduk arányában rendezik.
- [40] Álláspontja szerint bizonyítást nyert, hogy a megállapodást azért kötötték a felek, mert a T. Kft.-nek olyan kötelezettségvállalása volt, amiről az üzletrészek eladásakor az alperesek nem tájékoztatták a vevőt annak ellenére, hogy mindkét alperes aláírta a megbízási díj alapjául szolgáló ügyvédi megbízási keretszerződést. Ezt a felperes a megállapodással és B.I.tanúvallomásával bizonyította.
- [41] A másodfokú bíróság az alperesek szerződéses kötelezettségvállalását csak egyeztetésre való kötelezettségvállalásnak tekintette a kötelező tartalmi elemek hiányában. Ez a felperes szerint iratellenes megállapítás. A megállapodást aláírták a tartozásátvállalók, cégszerűen az eredeti kötelezett, és a jogosult is aláírásával hozzájárult a tartozásátvállaláshoz. Tartalmilag a tartozásátvállalás létrejött.
- [42] A fél által előadott nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint kell figyelembe venni [rég Pp. 3. § (2) bekezdés]. A megbízási díj alapjául szolgáló szerződés egyértelműen rendelkezik arról, hogy az ügyvédi iroda díjait folyószámlájára kell megfizetni. A megbízási szerződés mindenhol forintban állapítja meg az elvégzett munka ellenértékét, és sehol nem beszél bartermegállapodásról. A Ptk. kommentár szerint a tartozásátvállalás nincs alakszerűséghez kötve, létrejöhet szóban, írásban, ráutaló magatartással. A perbeli esetben ráutaló magatartással is létrejött, mivel a megállapodás aláírásával egyidejűleg a díjakból több mint 10.000.000 forintot az alperesek megfizettek. A bíróságok jogszabálysértően nem tartozásátvállalásnak minősítették a megállapodást.

- [43] A bíróságok a régi Ptk. 334. § (1) bekezdése alapján is helyt adhattak volna a keresetnek, hiszen az alperesek tulajdoni hányaduk arányában vállalták a ki nem fizetett díjak rendezését.
- [44] A megállapodás atipikus szerződésként kezelése mellett is – a bizonyítékok összességében történő értékelésével, nem kiragadva azokat az adott gazdasági szituációból – meg kellett volna állapítani az alpereseknek azt a kötelezettségvállalását, amit a szerződésben írásban megtettek. Az alperesek úgy adták el a T. Kft.-t, hogy egy jelentős egyetemleges kötelezettségvállalásról nem tájékoztatták a vevőt. Az üzletrész-adásvételi szerződés és a tartozásátvállaló megállapodások egymásra épülő, összefüggő, gazdaságilag is indokolt jognyilatkozatok. Csak a vevővel ismertetett (a mérlegben is szereplő) terhekre figyelemmel alkudták ki a vételárat. Az üzletrész-adásvételi szerződésben az eladók az utóbb jelentkező, szerződéskötéskor nem közölt további terhekért „jótálltak”, vagyis vállalták, hogy az ilyen kötelezettségeket a kft. helyett teljesítik.
- [45] A megállapodás bírósági minősítése nem vezethet oda, hogy az alperesek – amennyiben egyeztetési kötelezettségüknek nem tesznek eleget – mentesüljenek a tartozás megfizetése alól. Ez sérti a régi Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdésében foglaltakat. Amennyiben az alperesek már a szerződés aláírásakor úgy gondolták, hogy ők nem vállaltak fizetési, csak egyeztetési kötelezettséget, és nem állt szándékukban a felperes felé fennálló tartozás megfizetése, akkor a jóhiszeműség és a tisztesség követelménye alapján ezt a szerződés megkötésekor közölniük kellett volna. A régi Ptk. 205. § (3) bekezdése is kimondja, hogy szerződéskötést megelőzően is tájékoztatni kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről. Ha az alperesek közlik, hogy fizetési szándék nélkül csak egyeztetési kötelezettséget vállalnak, nem jött volna létre a megállapodás, a felszámolási eljárást a T. Kft. ellen lefolytatták volna, az alpereseknek jótállási kötelezettsége keletkezett volna a befektetését elvesztő vevő felé.
- [46] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság elfogadta a szerződésben vállalt kötelezettség alól kibújni akaró alperesek vallomását, amikor azok iratellenesek és egymásnak ellentmondóak voltak. E körben az indoklási kötelezettségét elmulasztotta, ezt a másodfokú bíróság sem pótolta, így a régi Pp. 221. § (2) bekezdését is megszüntették. Ugyancsak elmulasztotta az elsőfokú bíróság megindokolni, hogy a felperes által indítványozott tanúbizonyítást miért mellőzte. A bíróság még a jogalap tekintetében sem fogadta el tartozáselismerésnek a szerződést, jöllehet ezt az alperesek sem vitatták. A régi Pp. értelmében azonban a felek által egyezően előadottakat a bíróság köteles elfogadni. Az alperesek kötelezettségvállalása hiányában nem kellett volna semmilyen szerződést kötni, hanem a felszámolási eljárásnak és a pereknek kellett volna végig menniük.
- [47] A másodfokú bíróság iratellenesszen állapította meg, hogy a megállapodásban kifejezetten pénz megfizetésére irányuló kötelezettségvállalás nincs. Az, hogy az alperesek az általuk kért, számukra biztosított egyeztetési – lényegében alkudozási – lehetőséggel nem éltek, ez az ő döntésük volt, ami nem eredményezheti, hogy a vállalt kötelezettségük megfizetése alól mentesülhessenek. A megállapodás helyes értelmezése: ha az alperesek a peren kívüli egyeztetés és tartozás megfizetésének lehetőségével nem élnek 2011. október 30. napjáig, akkor ezt követően már a felperesnek nincs vállalt peren kívüli egyeztetési kötelezettsége feléjük, és az eredeti tartozást kell megfizetni kedvezmények nélkül.
- [48] A másodfokú bíróság a szerződést azért nem tekintette tartozásátvállalásnak, mert álláspontja szerint a megállapodás megkötésében a kötelezett nem vett részt félként. Ez is iratellenes megállapítás, minthogy B.I. tanúként előadta, hogy ő közvetített a felperes és a tulajdonosok

között, ő hozta „tető alá” a megállapodást. A megállapodást – még ha záradékként is – a kötelezett aláírta, őt a háromoldalú megállapodásban félnek kell tekinteni.

- [49] Az okiratszerkesztő ügyvéd mint tanú nem tekintő érdektelennek, mivel a tanúvallomása megtétele előtt és megtételekor is ügyvédi megbízási viszonyban állt a II. rendű alperessel, a cégeivel, erről azonban nem tájékoztatta a bíróságot. Mindazonáltal a tanú egyértelműen nyilatkozott a felek szerződéskötési szándékáról: a 2011. augusztus 11-i két okirat annak érdekében született, hogy a magánszemély eladók rendezzék a felperes felé fennálló tartozást; elismerték, hogy tartoznak; a H.G. Kft. már felszámolás alatt állt, és valakinek a tartozást ki kellett fizetnie.
- [50] Iratellenesnek és életszerűtlennek tartotta azt a megállapítást, hogy a tartozás rendezésén nem meghatározott pénzösszeg megfizetését kell érteni. Iratellenes és valótlan az a megállapítás is, hogy az alpereseknek nem volt arra szerződéskötési akarata, hogy a T. Kft. tartozását más egyéb okból átvállalják vagy más okból arra tartozáselismerő, tartozáselvállaló nyilatkozatot tegyenek. Az alperesek azért vállalták át a T. Kft. tartozását, mert nekik üzletileg előnyös volt. Az adott esetben az ügyvédi munkadíj rendezése pedig folyószámlára történő átutalással, pénzben kellett, hogy történjen. Ettől eltérő megállapodást az alperesek nem bizonyítottak. Teljesen életszerűtlen, hogy két nem jogvégzett magánszemély milyen nem pénzbeli szolgáltatás teljesítésével tudna ügyvédi munkadíjat rendezni. Az alperesek egyértelmű kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek, ezt még a tárgyaláson a képviselőik is megerősítették azzal, hogy a tartozáselismerés tényét és jogalapját nem vitatják, csak az összecszerűséget.
- [51] Sérelmezte az elsőfokú perköltségre vonatkozó rendelkezést, amit a másodfokú bíróság arra hivatkozással hagyott helyben, hogy a megbízási szerződésben kikötött összeghez képest az elsőfokú bíróság jelentősen mérsékelte annak összegét. A másodfokú bíróság nem indokolta, hogy a perköltség összege miért megalapozott és törvényes figyelembe véve a régi Pp. 82. §-át. Az I. rendű alperes 25.000 forint+áfa óradíjra kötött megállapodást, azonban nem csatolt óradíj kimutatást a ténylegesen elvégzett munkaórákról. A 15%-os sikerdíj a Legfelsőbb Bíróság és a Kúria töretlen gyakorlata alapján perben nem érvényesíthető. A II. rendű alperes által becsatolt ügyvédi megbízási szerződés és tényvázlat szintén sikerdíj kikötés. Mindkét alperes maximum a R.-ben írt perköltséget kérheti. Az alperesek kifejezetten a R. 2. §-a alapján kérték a perköltségük megállapítását, de e rendelkezés alapján csak megbízási szerződésben kikötött munkadíj állapítható meg és nem sikerdíj.
- [52] Az egyetemleges kérelem miatt mindenképpen jogszabálysértőnek tartotta a minden alperesre külön-külön a teljes pertárgyérték alapján kiszámított ügyvédi díjakat. E körben a BH 2010.6.270. eseti döntésre hivatkozott.
- [53] *Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték.*
- [54] Az I. rendű alperes szerint a jogerős ítélet megváltoztatására vonatkozó felperesi indítványok a felülvizsgálati eljárásban nem elbírálhatók. A bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés a felülvizsgálat során általában nem vizsgálható, és kizárt a bizonyítás adatainak újabb egybevetése és értékelése is. Nem állapítható meg jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem csak a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja. A bíróságok a bizonyítékokat több eljárásban alaposan feltárták, a megtámadott ítélet ezeken a bizonyítékokon alapul. A felperes felülvizsgálati kérelme szerint a 2011. augusztus 11-i megállapodás valójában egy tartozásátvállalás, és ezt a bizonyítékok újra értelmezésével próbálja megállapíttatni. Nem volt azonban szó tartozásátvállalásról. Az I. rendű alperes a kötelezettel nem tárgyal, vele

semmilyenben nem egyezett meg, ilyen tényelődést a perben sem a felperes, sem a tanúk nem tettek. Helyes megállapítás, hogy az alperesek üzletrész-adásvételi szerződésben tett nyilatkozata nem tartozásátvállalás, tehát annak állítólagos megerősítése sem lehet az.

- [55] Az I. rendű alperes a felperesi írásbeli nyilatkozat hatására, annak tudatában írta alá a megállapodást, hogy abban csak az egyeztetésre vállalt kötelezettséget, de nem kell rendeznie olyan díjat, amiről külön nem állapodnak meg. A régi Ptk. 207. § (1) bekezdése alapján a szerződéses nyilatkozatokat a nyilatkozatot tevő feltételezhető akarata szerint kell értelmezni. Miután az alperesek eleve nem ismerték el a tartozás összegét, azt vitatták, a feltételezhető akaratuk semmiképp nem irányulhatott arra, hogy egyértelmű fizetési kötelezettségvállaló nyilatkozatot tegyenek.
- [56] A felperes kifogásolta az I. rendű alperes és a jogi képviselő közötti megállapodás jogszerűségét is. A jogerős ítélet a perköltséget nem a csatolt megállapodások, hanem bírói mérlegelés alapján állapította meg, ráadásul a felperesre nézve kedvezően.
- [57] A II. rendű alperes állította, hogy a felülvizsgálati kérelemben írt eljárási szabálysértések nem valósultak meg. A jogerős ítélet megfelelően értékelte a 2011. augusztus 11-i megállapodást, annak jogi minősítése, az abból levont következtetések is megalapozottak és helyesek. A megállapodást tényszerűen nem a kötelezett kötötte, így az tartozásátvállalásnak nem minősülhet. Abból a körülményből, hogy a megállapodást a kötelezett záradékkal ellátta, önmagában következik, hogy a kötelezett a megállapodásban nem volt szerződő fél, ellenkező esetben azt nem záradékkal látta volna el, hanem részt vett volna a szerződésben. A záradék tehát tartalmát tekintve sem teszi szerződő féllé a kötelezettet és nem szól tartozásátvállalásról. A megállapodás sem tartalmilag, sem jogilag nem tartalmaz tartozásátvállaláshoz történő hozzájárulást. Így a jogerős ítélet a régi Ptk. 332. §-át helyesen alkalmazta.
- [58] A megállapodás nem tekinthető sem tartozáselismerésnek, sem teljesítéselvállalásnak, mert nem tartalmaz olyan egyértelmű kötelezettségvállalást, ami pontosan meghatározott pénzösszeg fizetésére vonatkozna. A felperesi teljesítés pontos tartalmáról, a teljesítés mértékéről nem tettek elismerő nyilatkozatot, nem is tehettek, hiszen az óradíjas elszámolás tekintetében a felperes állítását nem fogadták el, ragaszkodtak az ellenőrzéshez. Egyeztetésre vállaltak kötelezettséget. Teljesítést elismerő nyilatkozatot nem tehettek, e körben a T. Kft. sem tudott nyilatkozni, de a kft. is csak a saját részére végzett felperesi teljesítést ismerhette el. Maga a felperes is azt adta elő, hogy az összecszerűség körében nem jött létre megállapodás. 13.000.000 forintot megfizettek a részére, ennél magasabb összegű jogos követelést a felperes az egyeztetés során nem tudott igazolni. Tagadták, hogy a megállapodást megszüntették volna.
- [59] A felperes által indítványozott tanúbizonyítás mellőzése indokolt volt, mert a tanú a megállapodás megkötésekor nem volt jelen, a felek nyilatkozatairól és szándékairól nem tudott volna nyilatkozni. A bizonyítási indítvány mellőzésének ítéleti indokolása elmaradt, de ez az ügy érdemi elbírálására lényegesen nem hatott ki.
- [60] A felperes a megismételt eljárásban sem tett részletes tényelődést a követelése összecszerűségére, alaptalan tehát a hivatkozása, hogy nagy terjedelmű bizonyítás lefolytatása szükséges a perben. Ez okból nincs helye a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésének és új eljárásra utasításnak, mert a felperesnek e körben nem volt elbírálatlan bizonyítási indítványa.
- [61] Mivel a felperes az egész ítéletet támadta, álláspontja szerint nincs akadálya annak, hogy a Kúria az alperesek megtámadási kifogása tekintetében a másodfokú bíróság álláspontját felülbírálja. Fenntartotta, hogy a megtámadási kifogás elutasítása alaptalan volt.

[62] A perköltséget érintő felülvizsgálati kérelmet is alaptalannak minősítette.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [63] A régi Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással lehet kérni. E törvényi rendelkezés előírja, hogy a felülvizsgálati kérelemben elő kell adni – a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett –, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. A felülvizsgálat rendkívüli perorvoslati jellegéből következik, hogy a Kúria kizárólag a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél által megjelölt és tartalmában kifejtett anyagi és/vagy eljárásjogi jogszabálysértéseket vizsgálhatja. A felülvizsgálati kérelem határozza meg a felülbírálat tartalmi és perjogi kereteit [régi Pp. 275. § (2) bekezdés, 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3., 4.].
- [64] A felperes megsértett jogszabályi rendelkezésként megjelölte a régi Pp. 252. § (3) bekezdését, a régi Ptk. 5. § (1), (2) bekezdését, 6. §-át, 198. § (1), 200. § (1), 208. § (1), (3) bekezdését, azonban ezekkel kapcsolatos jogi érvelést nem adott elő, így a felülvizsgálati kérelem e körben nem felelt meg a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében megszabott követelménynek. A régi Pp. 206. § (1) bekezdésének alkalmazására továbbá a bizonyítás eredményének mérlegelésével történő tényállás-megállapítás kapcsán kerülhet sor: a felperes azonban iratellenességre és bizonyítatlanságra utalva nem a tényállást, hanem az abból levont jogi következtetéseket vitatta.
- [65] Előjáróban rögzíteni kell hogy a felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet, ezért az elsőfokú ítélet annyiban lehet tárgya a felülvizsgálatnak, amennyiben az abban foglaltakkal a másodfokú bíróság egyetértett, azt a jogerős ítélet részévé tette.
- [66] A régi Pp. 275. § (3) és (4) bekezdése értelmében eljárási szabálysértés akkor alapozza meg a felülvizsgálatot, ha az az ügy érdemi elbírálására kihatott.
- [67] A felülvizsgálati kérelem abból indult ki, hogy a 2011. augusztus 11-i megállapodás érvényes tartozásátvállalás, az I. és II. rendű alperes kötelezettségvállalásra vonatkozó nyilatkozatot tett, részteljesítést is végzett. A megállapodást a követelés kötelezettje (T. Kft.) is aláírta. Mindezekre figyelemmel a szerződést a tartalmának megfelelően kell értékelni, ami alapján az alperesek teljesítésre kötelezhetők. A felperes azt kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság – szemben az elsőfokú ítéletben írtakkal – a megállapodást érvényesnek minősítette, de az alapján a kereset szerinti teljesítést nem rendelte el.
- [68] A régi Ptk. 332. § (1) bekezdése szerint ha valaki a kötelezettel megállapodik abban, hogy tartozását átvállalja, köteles a jogosult hozzájárulását kérni, ha pedig azt a jogosult megtagadja, a kötelezettet olyan helyzetbe hozni, hogy az a lejáratkor teljesíthessen. E § (2) bekezdése értelmében ha a jogosult a tartozásátvállaláshoz hozzájárul, a tartozásátvállaló a kötelezett helyébe lép. Megilletik mindazok a jogok, amelyek a kötelezettet a jogosulttal szemben megillették; a korábbi kötelezettnek a jogosulttal szemben fennálló követelését azonban nem számíthatja be. A tartozásátvállalás a törvény e definíciója szerint az eredeti kötelezett és a tartozás átvállalójának a szerződése, ami önmagában is köti a szerződő feleket. Ha azonban a tartozás jogosultja hozzájárul a tartozásátvállalásra irányuló szerződéshez, akkor az vele szemben is hatályosul. Vagyis ebben az esetben a szerződési konstrukció a kötelezett személyében idéz elő változást. Az alanycsere következtében a régi kötelezett szabadul a kötelezettsége alól, és helyébe az új kötelezett lép. A 2011. augusztus 11-i okirat nem tartalmaz megállapodást az eredeti kötelezett (T. Kft.) és az alperesek között az ügyvédi megbízási szerződés alapján megfizetni vállalt konkrét ügyvédi díj átvállalására. Az eredeti kötelezett a megállapodásban nem szerződő fél, csak a záradékot írta alá azzal, hogy az előzmények fejezetében és az I.

pontban foglalt „kijelentései és tényállításai megfelelnek a valóságnak, és a mi nyilatkozatunkat is jelenti”. Sem az előzmények rész, sem az 1. pont nem tartalmaz szerződési nyilatkozatot, így az ügyvédi munkadíj megfizetésére vonatkozó vállalást. A záradékban foglaltak sem felelnek meg a tartozásátvállalás követelményének.

- [69] A felperes hivatkozott arra, hogy a megállapodás ráutaló magatartással is létrejöttek minősül a kötelezett részéről. A ráutaló magatartást egyrészt cáfolja, hogy a felek indokoltak látták írásba foglalt megállapodás kötését, másrészt az eredeti kötelezett és a tartozásátvállaló közötti szerződési akaratnak ez esetben is kifejezésre kell jutnia, ezt a felperesnek kellett bizonyítani. Az eredeti kötelezett T. Kft. és az alperesek közötti ilyen jellegű magatartás nem állapítható meg, az eredeti kötelezettnek nincs szerződéses nyilatkozata sem az I. és II. rendű alperes vonatkozásában.
- [70] A felperes és a T. Kft. közötti 2011. augusztus 11-i megállapodásból sem lehet olyan következtetést levonni, hogy az eredeti kötelezettnek és az alpereseknek tartozásátvállalásra vonatkozó szándéka lett volna: e megállapodás 7. pontjában ugyanis a szerződő felek nem alanycserére utalnak a kötelezetti pozícióban. A 7. pontban a T. Kft. a felperest feljogosította arra, hogy a vele szembeni követelést a volt tulajdonos alperesekkel szemben érvényesítse. A T. Kft. a felperesnek az alperesekkel való megállapodás nélkül – az üzletrész-adásvételi szerződés 8. pontjában foglaltak folytán – kívánt igényérvényesítési lehetőséget biztosítani; a feljogosítás azonban a felek által célzott joghatás kiváltására nem volt alkalmas. Az üzletrész-adásvételi szerződés tartalmát adó jogok és kötelezettségek ugyanis – így a 8. pontban foglaltak – csak a megállapodásban résztvevő, adott szerződő felekre volt irányadó.
- [71] A felperes, az I. és II. rendű alperes megállapodása a 3. pontban tartalmaz kötelezettségvállalást arra, hogy a ki nem fizetett díjakról a jövőben együttműködve egyeztetnek, és azokat az alperesek a tulajdoni hányaduk arányában rendezik. Ez a kötelezettségvállalás nem minősül tartozásátvállalásnak. A felülvizsgálati kérelemben teljesíteni kért kereseti kérelem arra irányult, hogy a 2011. augusztus 11-i megállapodás alapján a bíróság rendelje el az alperesek marasztalását, vagyis e megállapodás teljesítését. A peres felek közti megállapodás 3. pontja a korábbi kötelezettektől függetlenül rögzíti az alperesek kötelezettségvállalását a T. Kft. által teljeskörűen meg nem fizetett ügyvédi díjak rendezésére egyeztetést követően. A felperes igényérvényesítése tehát e perben a 2011. augusztus 11-i megállapodás 3. pontján mint önálló kötelezettségvállaláson alapulhatott.
- [72] A régi Ptk. 198. § (1) bekezdése szerint a szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére. A megállapodás 3. pontjaösszepszerűséget nem tartalmaz, így önmagában nem alkalmas annak meghatározására, hogy az alperesek milyen összegű ki nem fizetett díj rendezését vállalták. A felperes ezzel kapcsolatban azt adta elő, hogy a 2011. augusztus 11-i megállapodásban aösszepszerűség meghatározott, mert a H.G.Kft. elleni perben megítélt 101.493.804 forint megbízási díjra vonatkozó jogerős ítélet hatálya az egyetemleges kötelezettségre tekintettel kiterjed az alperesekre is. Emiatt a megállapodás „Előzmények” részében rögzített pénzösszeg (ill. a per befejezését követően a jogerős ítélet alapján pontosított összeg) az a tartozás, amire az alperesek teljesítési kötelezettsége beállt. Az alperesek ebben a konkrét összegben marasztalhatók különös tekintettel arra, hogy az egyeztetés a felek között nem volt eredményes.
- [73] Ezzel szemben a másodfokú bíróság álláspontja az volt, hogy egyrészt nem történt tartozásátvállalás, másrészt a megállapodás önmagában konkrét összegre vonatkozó fizetési kötelezettséget nem keletkeztetett, így nem állhatott be az alperesek teljesítési kötelezettsége.

Arra pedig a másodfokú bíróság már a korábbi hatályon kívül helyező végzésében utalt, hogy a felperes és a H.G. Kft. között folyamatban volt perben hozott ítélet a jelen perben érvényesített követelés szempontjából nem minősül ítélt dolognak: az nem akadálya, hogy az alperesek vitassák a felperesi követelés fennálltát és összecszerűségét.

- [74] A felperes ilyen előzmények után a felülvizsgálati kérelmét – jogi érvelését tekintve – teljes egészében arra alapította, hogy adott esetben tartozásátvállalásról van szó. E körben értékelte a bizonyítékokat és vont le jogi következtetéseket. A felülvizsgálati kérelem a szerződés teljesítése címén előterjesztett kereset más megközelítésére nem terjedt ki, ezzel kapcsolatos jogszabályokat sem jelölt meg [régi Ptk. 277. § (1) bekezdés, 479. § (2) bekezdés]. A több fél – köztük a T. Kft. – által kötött megbízási szerződés megszűnésére alapítottan a felperes a perben elszámolást nem terjesztett elő, ezért a jogerős ítélet ennek eredményét el sem bírálhatta. A felperes eddig nem is a T. Kft.-vel kötött megbízási szerződésen alapuló elszámolásra, a tényleges elszámolás eredményére alapította a keresetét, mert úgy vélte, a másik perben hozott jogerős ítélet marasztalási összege irányadó az alperesekre is. A felperes először a Kúria előtti eljárásban, kizárólag a harmadlagos felülvizsgálati kérelmében utalt az összecszerűség vonatkozásában a részletes bizonyítási eljárás lefolytatásának esetleges szükségességére. Bizonyításnak azonban kizárólag a kereset tárgyában, az annak körében előadott releváns tényekre nézve van helye [régi Pp. 163. § (1) bekezdés, 121. § (1) bekezdés c) pont].
- [75] A felperes az elszámolással kapcsolatban ez ideig tényeket nem állított, arra vonatkozó bizonyítási indítványt sem terjesztett elő, holott erre az elsőfokú bíróság több ízben felhívta. Ennek oka az volt, hogy a kereset tárgyához kapcsolódó releváns tényeket az eljáró bíróságoktól eltérően ítélte meg. A Kúria viszont a jogerős ítéletet nem helyezheti hatályon kívül amiatt, hogy a felperes által elő nem adott tényekre az eljáró bíróságok bizonyítást nem folytattak le: ezzel ugyanis jogszabálysértést nyilvánvalóan nem követhettek el. A Kúria előtti eljárásban a felperes a keresettel érvényesített jog alapjául szolgáló tényeket nem változtathatja meg, ezt a felülvizsgálat rendkívüli perorvoslati jellege kizárja.
- [76] A felülvizsgálati kérelem támadta az alperesek javára megállapított perköltséget a régi Pp. 82. § (2) bekezdésére hivatkozva. A régi Pp. 82. § (1) bekezdése szerint az 51. § a) pontja alá eső pertársakat a perköltség megfizetésére egyetemlegesen kell kötelezni. A (2) bekezdés értelmében egyéb pertársakat egyenlő arányban kell a perköltség megfizetésére kötelezni, a pertársak perbeli érdekeltsége között fennálló jelentékenyebb eltérés esetében azonban a perköltséget az érdekeltség arányában meg kell osztani. Az a költség, amely kizárólag a pertársak egyikének vagy egy részének perbeli cselekménye folytán merült fel, a többi pertársakat nem terheli. A régi Pp. 82. §-a azt az esetet szabályozza, ha a pertársak pervesztesek lettek, és perköltség fizetésére kötelesek. Az adott esetben ez a rendelkezés nem alkalmazandó, mert az alperesek – alperesi pertársak – pernyertesek lettek. A felperes által hivatkozott jogszabálysértés nem valósult meg, a régi Pp. 82. §-át nem is kellett alkalmazni.
- [77] A felülvizsgálati eljárás alapja a felülvizsgálati kérelem, az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmében írtak (megtámadás tárgyában a jogerős ítélet felülvizsgálata) nem voltak teljesíthetők [régi Pp. 275. § (2) bekezdés].

Záró rész

- [78] A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben előadott okból nem volt jogszabálysértő, ezért azt a Kúria hatályában fenntartotta [régi Pp. 275. § (3) bekezdés].

- [79] A perköltségről szóló rendelkezés a régi Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdésén, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5), (6), bekezdésén, a le nem rótt illeték tárgyában az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdésén, a R. 13. § (2), 15. § (1) bekezdésén alapult.
- [80] Az ítélet ellen a régi Pp. 271. § (1) bekezdés *e)* pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

, 2020. október 7.

Dr. Szabó Klára s.k. a tanács elnöke, Dr. Madarász Anna s.k. előadó bíró, Dr. Magosi Szilvia s.k. bíró